

Sciences of Europe

VOL 4, No 51 (2020)

Sciences of Europe
(Praha, Czech Republic)

ISSN 3162-2364

The journal is registered and published in Czech Republic.
Articles in all spheres of sciences are published in the journal.

Journal is published in Czech, English, Polish, Russian, Chinese, German and French.

Articles are accepted each month.

Frequency: 12 issues per year.

Format - A4

All articles are reviewed

Free access to the electronic version of journal

All manuscripts are peer reviewed by experts in the respective field. Authors of the manuscripts bear responsibility for their content, credibility and reliability.

Editorial board doesn't expect the manuscripts' authors to always agree with its opinion.

Chief editor: Petr Bohacek

Managing editor: Michal Hudecek

- Jiří Pospíšil (Organic and Medicinal Chemistry) Zentiva
- Jaroslav Fährnich (Organic Chemistry) Institute of Organic Chemistry and Biochemistry Academy of Sciences of the Czech Republic
- Smirnova Oksana K., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Department of History (Moscow, Russia);
- Rasa Boháček – Ph.D. člen Česká zemědělská univerzita v Praze
- Naumov Jaroslav S., MD, Ph.D., assistant professor of history of medicine and the social sciences and humanities. (Kiev, Ukraine)
- Viktor Pour – Ph.D. člen Univerzita Pardubice
- Petrenko Svyatoslav, PhD in geography, lecturer in social and economic geography. (Kharkov, Ukraine)
- Karel Schwaninger – Ph.D. člen Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava
- Kozachenko Artem Leonidovich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Department of History (Moscow, Russia);
- Václav Pittner -Ph.D. člen Technická univerzita v Liberci
- Dudnik Oleg Arturovich, Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor, Department of Physical and Mathematical management methods. (Chernivtsi, Ukraine)
- Konovalov Artem Nikolaevich, Doctor of Psychology, Professor, Chair of General Psychology and Pedagogy. (Minsk, Belarus)

«Sciences of Europe» -

Editorial office: Křížíkova 384/101 Karlín, 186 00 Praha

E-mail: info@european-science.org

Web: www.european-science.org

CONTENT

ECONOMIC SCIENCES

Arsenyev Yu., Davydova T. PROBLEMS OF COMMUNICATION OF OLDER PEOPLE IN THE "PERSON - FAMILY - SOCIETY" SYSTEM 3	Krasovska O. MARKETING IMAGE MODELING OF INDUSTRIAL ENTERPRISE 31
Vdovenko L., Chernenko O. POTENTIAL OF DEVELOPMENT OF THE AGRICULTURAL SECTOR OF UKRAINE.....12	Markov B. THE CAPACITY OF THE FOOD MARKET 35
Vovk V. DIGITAL TRANSFORMATIONS IN THE ECONOMY: WORLD EXPERIENCE AND OPPORTUNITIES FOR UKRAINE 15	Polyanskaya T. INNOVATION ANALYSIS AS A NEW AREA OF ECONOMIC ANALYSIS IN THE CONTEXT OF THE DEVELOPMENT OF THE DIGITAL ECONOMY 39
Yevenko T. DISADVANTAGES OF THE CURRENT FINANCIAL SYSTEM OF UKRAINE AND WAYS TO SOLVE THEM 24	Shevchuk O. CONTROLLING AS AN EFFECTIVE MEANS OF ENSURING ECONOMIC SECURITY OF A BUSINESS SUBJECT 43
Zayats O. INTERNATIONAL ECONOMIC INTEGRATION AS A PREREQUISITE FOR GLOBAL COMPETITIVE FORCE TRANSFORMATION 26	

JURIDICAL SCIENCES

Pravdiuk A., Pravdiuk M. IDENTIFICATION AND REGISTRATION OF AGRICULTURAL ANIMALS: ECONOMIC AND LEGAL ASPECT OF STATE REGULATION.....57	Khrystova Yu., Hrechyshkin I. DIRECTIONS OF IMPROVING THE LEGAL REGULATION OF ENSURING THE LAW ENFORCEMENT BY THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE DURING THE VOTING IN ELECTIONS 64
	Yastrebov V. OBLIGATIONS IN RUSSIAN BUSINESS PRACTICE 67

POLITICAL SCIENCES

Durman O. ONLINE DIPLOMACY AS A TOOL OF DIGITAL TRANSFORMATION OF MODERN INTERNATIONAL RELATIONS.....72

JURIDICAL SCIENCES

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА РЕЄСТРАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН: ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Правдюк А.Л.

*Доцент кафедри права кандидат юридичних наук, доцент.
Вінницького національного аграрного університету*

Правдюк М.В.

*кандидат економічних наук, доцент. Доцент кафедри обліку та оподаткування в галузях економіки
Вінницького національного аграрного університету*

IDENTIFICATION AND REGISTRATION OF AGRICULTURAL ANIMALS: ECONOMIC AND LEGAL ASPECT OF STATE REGULATION

*Pravdiuk A. PhD, associate Professor of Law, Vinnitsa National Agrarian University,
Vinnytsia, Ukraine*

Pravdiuk M.

*PhD, associate professor, Assistant professor of accounting and taxation sectors of the economy department.
Vinnytsia National Agrarian University,
Vinnytsia, Ukraine*

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена аналізу деяких термінологічних та функціональних питань правового забезпечення ідентифікації та реєстрації тварин відповідно до законодавства України. Описано кілька основних функцій, які покладаються на правовий механізм ідентифікації та реєстрації тварин: захист, інформація, прогностична, об'єднавальна, статистична, юридична, адміністративна, ідентифікаційна, фіскальна, розподільна, передбачувальна, оптимізаційна. Розкрито теоретичні основи та особливості функціонування аграрного сектора економіки. Аналіз наукових поглядів на тлумачення поняття ідентифікації та реєстрації. Визначено роль системи ідентифікації та реєстрації тварин у сільськогосподарському секторі економіки та необхідність її вдосконалення.

ABSTRACT

The article is devoted to the analysis of some terminological and functional issues of legal support of identification and registration of animals under the legislation of Ukraine. Several main functions that rely on the legal mechanism of identification and registration of animals are described: protection, information, prognostic, unification, statistical, legal, administrative, identification, fiscal, distribution, foresight, optimization. Theoretical bases and features of functioning of agrarian sector of economy are opened. An analysis of scientific views on the interpretation of the concept of identification and registration. The role of the system of identification and registration of animals in the agricultural sector of the economy and the need for its improvement are determined.

Ключові слова: правове забезпечення, державне управління, процес ідентифікації та реєстрації тварин, сільське господарство, якість та безпечність продукції, тваринництво.

Keywords: legal support, public administration, process of identification and registration of animals, agriculture, quality and safety of products, animal husbandry.

Постановка проблеми. Аграрний сектор суттєво впливає на соціально-економічне становище українського суспільства та продовольчу безпеку держави. Тому виведення АПК на сучасний рівень корпоративної культури і сучасного менеджменту на основі розробки наукових підходів до управління якістю сировини, харчових продуктів та послуг є в даний час найважливішим завданням. Вирішення проблеми забезпечення продовольчої безпеки держави є критично важливим не лише з огляду на економічні (гарантування макроекономічної стабільності, підтримка процесів розши-

реного відтворення та сталого розвитку, формування належного рівня конкурентоспроможності аграрного сектора, забезпечення доступності основних видів продовольства), але й соціальні (організація збалансованого добового раціону харчування людини, задоволення споживчих і смакових властивостей, відтворення енергетичних втрат населення у процесі праці, забезпечення широкого асортименту та номенклатури продовольства) та екологічні (становлення засад раціонального природокористування, організація замкнутого циклу безвідходного виробництва, протидія загрозам екологічного характеру, стабілізація дисбалансів

функціонування природних екосистем) чинники[1,с .351].

При цьому, продовольча незалежність характеризується таким рівнем розвитку економіки, коли продовольча безпека держави не залежить від зовнішніх продовольчих поставок. Для запобігання ситуації залежності держава може нарощувати свій економічний потенціал та підвищувати ефективність агропромислового виробництва[2, с 16]. Адже продовольство – це не просто продукт першої необхідності, а й найважливіший стратегічний товар. Хто їм володіє, той господарює як в економіці, так і в політиці. Згідно зі світовими критеріями продовольчої безпеки країни граничний рівень імпорту харчових продуктів та продовольства не повинен перевищувати 30%. В іншому разі це буде означати втрату продовольчої незалежності держави[3, с 9].

Надійне продовольче забезпечення населення за рахунок власного виробництва має важливе стратегічне значення і тим самим визначає головну функцію державної політики, оскільки від цього залежить зміцнення не тільки продовольчої, але й національної безпеки країни у цілому. У той же час результативність державної політики щодо розвитку галузі тваринництва безпосередньо залежить від ефективності дії механізмів її реалізації. Тваринництво – важлива галузь сільського господарства, значення якої визначається високою часткою у виробництві валової продукції, рівнем забезпечення населення ключовими продуктами харчування (молоком, м'ясом та яйцями), а промисловості – сировиною[4, с 131].

Однак, як свідчать статистичні дані, протягом останніх 5 років в Україні спостерігається спадаючий тренд у тваринництві: поголів'я великої рогатої худоби (ВРХ) зменшилося на 19%, а свиней – на 21%. При цьому темпи скорочення в сільськогосподарських підприємствах суттєво менші, ніж в господарствах населення. Серед причин – поширення захворюваності тварин, недовість контролю на ринку, капіталомісткість виробництва та активні міграційні процеси в сільській місцевості. В той же час, споживання м'яса на душу населення в Україні відчутно відстає від розвинутих країн. Так, якщо українець в середньому споживає 7,3 кг яловичини і 19 кг свинини на рік, то німець – 14 і 56 кг відповідно[5].

Сьогодні тваринництво перебуває у вкрай складному становищі, що зумовлює пошук ефективних шляхів подолання негативних явищ у галузі. У 2017 році частка продукції тваринництва у загальному обсязі валової продукції сільського господарства становила 26,3 %. При загальному збільшенні обсягу виробництва валової продукції на 43,7 %, що дорівнює 81 882 млн грн порівняно з 2010 роком, обсяг продукції тваринництва збільшився на 5,7 %, тобто на 3 815,3 млн грн, у тім числі у сільськогосподарських підприємствах – на 29,5 % і, відповідно, становив 33 587,5 млн грн, у господарствах населення зменшився на 19,1 % та дорівнював 37 162,5 млн грн [6].

Провідні науковці вважають, що держава має право не тільки здійснювати державне регулювання економіки, вона зобов'язана це робити. Справедливість сказаного, зазначає Г.М. Калетнік, підтверджує Хартія економічних прав і обов'язків держав, прийнята 12 грудня 1974 року на Пленарному засіданні ХХІХ сесії Генеральної Асамблеї ООН.

Згідно ст..7 Хартії «кожна держава несе особливу відповідальність за сприяння економічному, соціальному і культурному розвитку свого народу»[7].

Варто зазначити, що сьогодні основним джерелом фінансування вітчизняного аграрного сектора економіки залишаються власні кошти товаровиробників, які складають близько 70%. Однак, як показує зарубіжний досвід, вагому роль у фінансовій підтримці розвитку аграрного сектора економіки повинна здійснювати держава через бюджетне фінансування державних і регіональних програм на безповоротній основі за рахунок коштів як державного, так і місцевого бюджетів[1, с 382].

Основні засади державної фінансової підтримки розвитку аграрного сектора в Україні визначені нормативно-правовими актами, а порядок розподілу бюджетних коштів – окремими постановами Кабінету Міністрів України, які щорічно затверджуються. Відповідно до зазначеної законодавчої бази державна підтримка здійснюється у формі прямої державної підтримки (бюджетні асигнування, бюджетні позики) і непрямой підтримки (надання податкових пільг). При цьому сьогодні основним базисом формування обсягів державної підтримки аграрного сектора є проект Міністерства аграрної політики і продовольства України щодо виділення 1% ВВП від аграрної продукції, висвітлений у стратегічному плані реформування галузі «3+5» [8].

До нагальних завдань державної політики в аграрній сфері відноситься і впровадження дієвої системи ідентифікації та реєстрації, що дасть можливість своєчасно реагувати на спалах захворювань і, як наслідок, зниження втрат галузі. Якщо ми хочемо продавати свою тваринницьку продукцію за кордон, то Україна зобов'язана відповідати вимогам. Наша країна повинна довести, що вона здатна захистити як свій внутрішній ринок, так і поставляти на зовнішні ринки худобу і м'ясопродукти, що відповідають стандартам ветеринарної та харчової безпеки. Це вимагають країни-партнери і в першу чергу Європейський Союз. Зазначимо, що сучасний стан вітчизняного аграрного сектора економіки зумовлює розвиток усіх галузей аграрного виробництва, зокрема і тваринництва, яке представлене виробництвом худоби та птиці (14,1 %), виробництвом молока (11,5 %) та яєць (3,6 %). Визначальними об'єктивними чинниками розвитку цієї галузі є продовольчі, соціально-економічні, ресурсні та екологічні [9, с 153].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття ідентифікації має широкий спектр. Воно розглядається та досліджується у психології, інформатиці, менеджменті. Значна кількість досліджень з

сутності ідентифікації зосереджена у криміналістиці. Питання безпечності та механізму адміністративно-правового регулювання належної її якості, державного регулювання ветеринарної та плеємної справи у контексті вимог законодавства ЄС розглядалися у працях В. Андрійчук, В. Андросов, П. Гайдуцький, О. Гудзинський, О. Гудзь, М. Дем'яненко, А. Діброва, М. Кісіль, О. Крисальний, М. Кропивко, Х.А. Григорєвої, В.М. Єрмоленко, Т.О. Коваленко, В. І. Курило, Урба С.І. А. М. Статівка, В. В. Шовкун та інших.

Однак, у наукових публікаціях не знайшли достатнього відображення низька питань у частинні функцій, що виконує система ідентифікації та реєстрації сільськогосподарських тварин.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження економічних та правових аспектів державного регулювання стану ідентифікації та реєстрації сільськогосподарських тварин.

Виклад основного матеріалу. Ідентифікація є одним з найдавніших правових інститутів, який забезпечує можливість швидкого пошуку та вирішення проблеми в будь-якому аспекті. Розглядаючи аграрний сектор економіки у частині тваринництва, постає чітке розуміння того, що перш за все проблемним аспектом у частині ідентифікації тварин є прихованість першочергового джерела походження продукції. На нашу думку, це є тим чинником, що значно ускладнює та несе явну загрозу як вітчизняним товаровиробникам, так і іноземним експортерам. Ідентифікація - це явище, яке має свої історичні коріння, але з кожним століттям воно видозмінюється разом із прогресуючим розвитком суспільних відносин. Людство завжди намагалось боротися з джерелом загрози та вдаватись до захисних стратегій. Брак інформації як сигнал про небезпеку, привертає увагу до можливих труднощів, перешкод, зумовлених ситуацією. Розуміння походження продукції дозволяє мобілізувати сили та оперативно відреагувати на можливу загрозу. Важливим є розуміння не лише суті, змісту і ролі ідентифікації сільськогосподарських тварин та очікуваних перетворень для її суспільного поступу, а й механізмів зацікавлення якомога більшого кола громадян України до їх реалізації, адже низький рівень й опора на традиційні знання гальмують розвиток тваринництва, як одного з локомотивів сільськогосподарства України.

Глобалізація може суттєво збільшити роль сільськогосподарства як двигуна приросту в країнах з низьким рівнем доходів, створюючи такі умови для сільськогосподарства, за яких виробництво випереджає ріст особистого споживання. Це також збільшує потенціал для сільськогосподарства, щоб підвищити рівень продовольчої безпеки через створення великих, зі значним потенціалом для зайнятості, сільськогосподарських нефермерських, неринкових об'єднань. З такими потенційними перевагами важливо розуміти, що від учасників такого об'єднання вимагається гарантія сприяння запобіганню бідності і голоду шляхом включення у ці процеси [10].

У. Т. Андерсон у книзі «Все тепер пов'язано. Життя в першій глобальній цивілізації» розглядає глобалізацію – як «систему систем», що прискорено змінюється. Ця система охоплює не тільки економіку, а й політику і навіть біосферу [11, с 1]. Наявність повноцінної і працюючої державної інформаційної системи є одним з головних умов для продовольчого експорту. Вона допомагає забезпечувати простежуваність як тварин, так і продуктів тваринного походження, а також епізоотичну безпеку, безпеку продуктів харчування не тільки в масштабах країни, але і при реалізації на зовнішні ринки. Ідентифікація сільськогосподарських тварин може стати для України тим «драйвером» ринку, що дасть можливість на рівних умовах зайняти свою нішу на світовому ринку продовольства. Точний облік домашньої худоби має велике значення для успішного розвитку тваринництва. Система ідентифікації і відстеження тварин дозволить проводити ефективні і гарантовані протиепізоотичні та інші профілактичні заходи, добитися зниження ризику поширення особливо небезпечних хвороб.

Щоденні потреби людини зумовлюють визначати предмети, стани приналежності, з'ясувати джерела походження речей. Людина посідає своє місце завдяки тому, що живе та діє в контексті смислових зв'язків, які дають можливість визначити, виходячи із значущості, не лише її власну позицію, а й позицію всього того, що її оточує. Це визначення (ідентифікація) відбувається в межах її власної ситуації: людина завжди народжується вже в певному середовищі. «Оскільки ми перебуваємо в світі і реагуємо на певні ситуації, - пише П. Рікер, - ми намагаємося орієнтуватися в них шляхом розуміння і нам є що сказати, у нас є власний досвід, який потрібно виразити в мові і розділити з іншими» [12, с 30] На цій першій, фундаментальній, сходинці будуються незаперечна можливість і здатність пізнання світу, зокрема - викриття будь-якого протиправного діяння, що відбулося в минулому, як окремого випадку пізнання людством світу. Ця властивість людини і неодмінна умова розвитку науки одержала назву «ідентифікація», що в перекладі з латини *identificare, identifico* означає «ототожнювати», «я ототожнюю» [13, с 38].

Питання формування ідентифікації соціологами розглядається так: «Ідентифікацією називають також і процеси, що пов'язані із сферою самосвідомості, самопізнання особи: ототожнення себе з іншими, уявлення іншої людини як продовження себе, як процес емоційного самоототожнення (що не є усвідомленим) суб'єкта з образом "значущого іншого", перенесення себе на місце іншого». Філософи подають це поняття як похідне від однаковості, рівнозначності, тому розглядають його як процес становлення і формування ідентичності процесів, явищ або понять [14, с 197]. Методологічною основою ідентифікації як форми пізнавальної діяльності є закони формальної логіки, головним чином закон тотожності, та категорії матеріалістичної діалектики. Ідентифікаційні ознаки можуть бути класифіковані за різними підставами. Насамперед,

вони поділяються на загальні і індивідуальні. До загальних відносять ті, що властиві всім однорідним об'єктам. Індивідуальні ідентифікаційні ознаки дозволяють виділити конкретний об'єкт із групи однорідних йому. Ідентифікаційні ознаки також поділяють на якісні (атрибутивні) і кількісні. Атрибутивні ознаки містять якісну характеристику об'єкта. Кількісні ознаки виражаються числовими величинами. Ідентифікаційні ознаки можуть бути поділені на необхідні і випадкові. У необхідних ознаках виявляється сутність об'єкта, без них він не був би тим, чим є [15, с 52].

У відповідності до законодавства, ідентифікація тварин – процес з ототожнювання тварин шляхом присвоєння їм унікального ідентифікаційного номера із використанням візуальних, електронних та змішаних засобів ідентифікації в залежності від виду тварин[16].

Юридичні тлумачні джерела свідчать, що юридична фіксація поділяється на загальну і спеціального призначення. Загальна юридична фактофіксує діяльність пов'язана з реєстрацією різних фактів, обставин незалежно від їх використання у конкретних правовідносинах (фіксація стажу роботи, віку, місця проживання, сімейного стану, отриманих дипломів, реєстрація утворених підприємств, нерухомості тощо). Результати цієї фактофіксуючої діяльності можуть використовуватися для виникнення, зміни або припинення прав, відносин. Спеціальна фактофіксує діяльність здійснюється компетентним державним органом по конкретній юридичній справі (цивільній, пенсійній, адміністративній, кримінальній тощо) і здійснюється у межах, необхідних для вирішення саме даної справи. Результати цієї фіксації, виражені у правозастосовчому акті (рішенні судді, вироку суду), набувають загального юридичного значення, можуть використовуватися для вирішення інших юридичних справ. У діяльності, пов'язаній з юридичною фіксацією, розрізняють власне встановлення і закріплення, а також посвідчення фактів. Це близькі види діяльності, але неоднакові. Фіксація є реєстраційною діяльністю, документальним оформленням фактичних обставин (наприклад, Державна реєстрація)[17].

Щодо реєстраційного провадження, то в юридичній літературі його визначають як регламентований адміністративно-процесуальними нормами порядок дій органів публічної адміністрації, що здійснюються з метою офіційного визнання законності правових актів; дій юридичних осіб; дій фізичних осіб; підтвердження з боку держави правового статусу суб'єктів; наділення суб'єктів правами та обов'язками; фіксації юридичних фактів; встановлення певних правових відносин [18, с 83].

Державна реєстрація прав є офіційним визнанням і підтвердженням державою фактів виникнення, переходу або припинення прав власності, користування, зокрема права оренди землі, їх обмежень, земельних сервітутів тощо, що супроводжуються внесенням даних про зареєстровані права та здійснюється у встановленому законодавством порядку уповноваженими державою органами, на які

покладено також обов'язки щодо ведення, належного функціонування відповідного реєстру і надання інформації про реєстрацію та зареєстровані права.

Враховуючи, що у відповідності до юридичної енциклопедії, фіксація (франц. fixation - закріплення, встановлення, від лат. figere - закріплювати, встановлювати) - це діяльність, яка полягає у здійсненні встановленої законодавством процедури надання юридичному факту прав, значення, вважаємо, що за своєю суттю процес реєстрації є процесом юридичної фіксації, у процесі якої відбувається документальне оформлення фактичних обставин шляхом подальшого внесення ідентифікаційного номера до Єдиного державного реєстру тварин[17].

Ми не можемо не зауважити на те, що вітчизняне право не дає розуміння функцій ідентифікації та реєстрації сільськогосподарських тварин», а лише визначає мету та завдання.

Термін «функція» походить від французького слова fonction, що означає «виконання», «здійснення», «вчинення». У філософії під функцією розуміють явище, яке залежить від іншого явища, що змінюється залежно від зміни останнього [19, с 13]. У правовій науці функція права визначається як соціальна роль права (держави) спрямовано діяти у макро- або мікросередовищі, тобто встановлювати соціальні відносини, надавати їм правового визначення, привносити певну інформацію у соціальні контакти. Функції права, зокрема, тлумачиться як об'єктивно визначені основні напрями його впливу (включаючи види діяльності), які виражають суть, призначення, роль і місце права в суспільстві. Виокремлюючи певні критерії класифікації функцій за суб'єктом, об'єктом, способами, засобами та формами реалізації, розрізняють загальнодержавні функції (політична, соціальна, економічна, культурна, ідеологічна, екологічна тощо), функції окремих типів держав, зокрема владні (законодавча, виконавча, судова), основні (політична, економічна, фінансова, культурна, ідеологічна) та додаткові (інформаційна, інтегративна, прогностична, програмна), зовнішні та внутрішні функції держави. Функції права поширюються на суспільні відносини; вони визначають і, водночас, визначаються соціальним призначенням права в різних сферах суспільного життя [20, с 154]

Функція права – це прояв його іманентних, специфічних якостей, інакше кажучи, це основний напрям впливу права на суспільні відносини з метою їх впорядкування та врегулювання. У функції акумулюються якості права, що постають із його якісної самостійності як соціального феномена [21, с 155]. С.С. Алексєєв запропонував розглядати функції залежно від того, висвітлюються вони в межах державно-правової частини надбудови або лише в межах самого права. відповідно до цього критерію у праві можна розрізнити соціально-політичні та спеціально-юридичні функції [22, с 191].

1. Соціально-політичними функціями права є:

1) орієнтаційна функція права, полягає в тому, що особа, знаючи приписи правових норм, сама буде свою поведінку правомірним чином, саме цього

прагне держава визначаючи в правових нормах зра-
зки правомірної поведінки;

2) профілактична функція права, полягає в
тому, що певна частина правових норм містить за-
борони небажаних для суспільства діянь і передба-
чає негативні для особи наслідки, пов'язані з втра-
тою особою певних належних їй благ (свободи, ма-
теріальних, організаційних благ), що стримує особу
від протиправної поведінки та інші;

Спеціально-юридичними функціями права є:

1) стимулююча функція права полягає в тому,
щов окремих правових нормах визначені позитивні
наслідки, пов'язані з покращенням правового ста-
тусу особи, наданням їй певних пільг у разі здійс-
нення правомірної суспільно корисної поведінки.

2) функція оперативної дії права в ситуаціях,
які передбачити наперед було неможливо та інші;
Дослідники Л.П.Бессонова., Григорєва Х.А.
виділяють, що процеси ідентифікації сільськогос-
подарських тварин мають різноманітне правове
призначення, тобто виконують різні функції, а саме:
ототожнючу, тобто ту, що вказує на зразок то-
вара з конкретною маркою, типом та партією виро-
бництва; підтверджуючу, тобто ту, що вказує на ві-
дповідність інформації маркування, управлінську, як
функцію контролю за якістю.

На думку Л.П.Бессонової, до основних функ-
цій ідентифікації сільськогосподарських тварин до-
цільно відносити: асортиментну, така що вказує на
відповідність найменування товару по асортимент-
ній відповідності до наявних вимог; якісна вказує на
відповідність документальним вимогам до про-
дукції; товарно-партійна встановлюється принале-
жність продукції відповідної партії товару [23, с
187].

Григор'єва Х.А. виділяє такі функції ідентифі-
кації тварин як інформаційну, статистичну, уніфі-
каційну, правопідтверджуючу та охоронну[24, с
113].

На нашу думку, вищесказані функції доцільно
доповнити ще декількома, зокрема, функцією від-
гуку (оптимізація), яка є певним продовженням ін-
формаційної функції, але в іншому контексті. Про-
ведені дослідження свідчать, що досить часто інфо-
рмація в е-просторі використовується споживачем
для вибору продукції, з подальшим придбанням її у
звичайному магазині, тому інформаційну конку-
рентну перевагу отримує той, хто надав більш дета-
льні відомості про продукцію, місця її продажу та
партнерів, адже споживач, оцінюючи якість та без-
печність продукції реагує на позитивні чи негативні
відгуки попередніх клієнтів. Значна кількість нега-
тивних відгуків про продукцію змушує виробника са-
моконтролюватися.

Вважаємо за доцільне деталізувати сутність
розподільчої функції. Так, на нашу думку, правове
призначення розподільчої функції процесу ідентифі-
кації полягає у тому, що у рамках виконання
статті 32 Закону України «Про Державний бюджет
України на 2018 рік» та відповідно до постанови
Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 року
№ 107 «Про затвердження Порядку використання
коштів, передбачених у державному бюджеті для

підтримки галузі тваринництва», декларується до-
таціювання за молодняк, яке надається на безпово-
ротній основі фізичним особам за утримання іден-
тифікованого та зареєстрованого в установленому
порядку молодняку великої рогатої худоби до 13-
тимісячного віку, який народився у господарствах
фізичних осіб у поточному році. Для уникнення не-
порозумінь при поданні документів на отримання
дотації власники тварин мають дотримуватися ви-
мог законодавства України, в тому числі і з ідентифі-
кації та реєстрації тварин, зокрема:

– своєчасно реєструвати господарства з ро-
зведення, утримання, забою, утилізації тварин у
Єдиному державному реєстрі тварин;

– своєчасно ідентифікувати усіх тварин у
господарстві у визначені законодавством строки
(для великої рогатої худоби не пізніше семи днів з
дати її народження, але у будь-якому разі до того,
як тварина залишить господарство);

– вчасно подавати дані для реєстрації тварин,
усіх переміщень між господарствами, а також про
забій, утилізацію та падіж тварин.

У відповідності до законодавства[25], держава
відповідними органами здійснює контроль щодо
наявності у власника тварин та їх кількісної відпо-
відності даним Єдиного державного реєстру тварин,
що і забезпечує виконання процесом ідентифікації
фіскальної функції.

Необхідно зазначити, що фіскальну функцію процес
ідентифікації тварин виконує опосередковано у
випадку загибелі (падежу) тварин, під яким
розуміють втрату тварин, включаючи всі випадки їх
загибелі від хвороб, у зв'язку з віком, внаслідок
стихійного лиха, пожежі, нападу хижаків, нещас-
них випадків, а також вимушеного забою (при-
різки) тварин, м'ясо яких не було використане в їжу,
а використане тільки на годівлю худоби (але не
звірям). Сама по собі операція зі списання тварин
унаслідок їх загибелі не є об'єктом обкладення по-
датком, зокрема Податком на додану вартість,
оскільки не є операцією ні з постачання товарів, ні з
постачання послуг (пп. 14.1.185, 14.1.191, п. 188.1
Податкового кодексу). Однак, як правило, для ви-
рошування загиблих тварин переважна більшість
сільгоспідприємств придбавало різні товарно ма-
теріальні цінності (корми, ветпрепарати тощо). І
якщо ці товарно-матеріальні цінності придбавалися з
податком на додану вартість, то за певних умов
власнику таких тварин доведеться визнати умовний
продаж таких товарно-матеріальних цінностей і
нарахувати на їхню вартість податкові зобов'язання з
податком на додану вартість на підставі п. 198.5
Податкового кодексу України[26].

Вважаємо, що процес ідентифікації виконує ще і
функцію форсайту (прогнозування), зміст якої
визначається тим, що прогнозування певних явищ,
об'єктів чи процесів, у тому числі процесу ідентифі-
кації тварин, здійснюється з використанням сис-
темного підходу, моделювання, математичних, ста-
тистичних та інших методів і завершується науково
обґрунтованим логічним висловлюванням про май-
бутній стан об'єкта дослідження – прогнозом.

За цих умов, як зазначають науковці, зробити вибір на користь потенційно правильного сценарію розвитку й ідентифікувати більшість потенційних загроз є основним завданням експертів форсайт-досліджень. Синергетичний ефект від використання великої кількості економічної діагностики забезпечує відповідний кінцевий результат. Тобто можемо

зробити висновок чим більша наповненість реєстру, чим достовірніша інформація, тим простіше спрогнозувати розвиток тваринництва[27, с 6]. Стисла характеристика функцій ідентифікації сільськогосподарських тварин рис. 1.

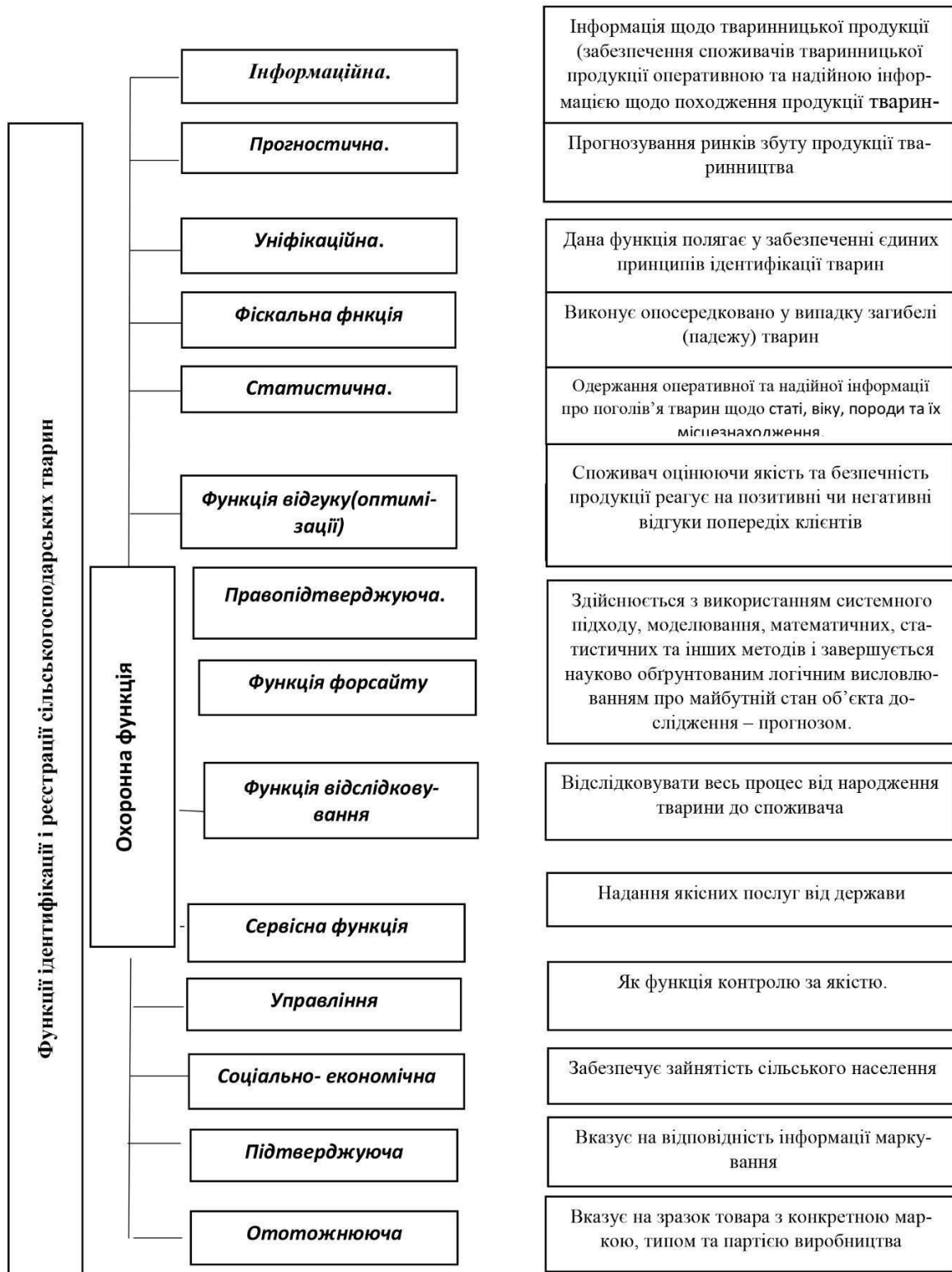

Рис 1. Функції ідентифікації і реєстрації сільськогосподарських тварин Джерело: систематизовано та розроблено автором

Отже, на підставі дослідження наукових та нормативних джерел [1-27], можна зробити наступні висновки:

1. процес ідентифікації та реєстрації тварин залежно від призначення виконує різні правові функції, а саме: ототожнюючу, підтверджуючу, управлінську, правозастосовчу, інформаційну, фіскальну, прогнозування, статистичну, відслідковування, сервісну, відгуку (оптимізація), фіскальну, розподільчу, соціально – економічну, форсайту (прогнозування) та захисту. Враховуючи, що ідентифікація та реєстрація тварин повинна реалізовуватись в першу чергу для забезпечення безпеки споживачів, як на внутрішніх так і на зовнішніх ринках, серед усіх правових функцій пріоритет належить саме функції захисту;

2. держава зобов'язана забезпечити контроль за рухом сільськогосподарських тварин, починаючи від факту народження тварини до потрапляння її на ринки збуту, що даватиме можливість попередити потенційні загрози, як для виробника так і споживача, локалізувати можливі зони зараження тварин, що свідчить про те, що процес ідентифікації сільськогосподарських тварин виконує функцію управління (державного контролю);

3. система ідентифікації та реєстрації сільськогосподарських тварин діє, однак потребує удосконалення правового забезпечення, шляхом запровадження та посилення різних видів відповідальності;

4. система ідентифікації та реєстрації сільськогосподарських тварин потребує підвищення рівня соціальної відповідальності товаровиробників та споживачів, шляхом посилення інформаційної та прогностичної функцій;

5. економічне значення ідентифікації полягає у гарантії захищеності виробників продукції та інвесторів, оскільки ідентифікація - це той механізм, що дозволить вийти на світові ринки збуту і відповідно залучити іноземних інвесторів, враховуючи, що шлях інвестицій не можливий без довіри до товаровиробника та до його продукції.

Література

1. Урба С.І. Пріоритети та інструменти розвитку аграрного сектора в системі забезпечення економічної безпеки України: дис. доктор. наук з екон та управління національним господарством. Львів, 2019. 562 с.

2. Калетнік Г.М., Дармограй О.В. Методичні підходи до оцінки та аналіз індикаторів продовольчої безпеки України. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. № 6. 2016. С.7-20

3. Курман Т.В. Правовое обеспечение хозяйственной деятельности государственных специализированных сельскохозяйственных предприятий: монография Харьков.СПД-ФЛ Чальцев А.В., 2007. 208с.

4. Піцур Я., Сенишин О. Використання світового досвіду державної підтримки розвитку агропродовольчого комплексу як напряму забезпечення продовольчої безпеки України. Науковий вісник

Львівського державного університету внутрішніх справ. 2012. № 2. С. 131-140.

5. URL: <http://milkua.info>

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. URL:<http://www.ukrstat.gov.ua>.

7. Калетнік Г.М. Розвиток ринку сільськогосподарської продукції та формування продовольчої безпеки: монографія.Вінниця. 2016. 266 с.

8. Стратегія розвитку аграрного сектора «3+5» [Електронний ресурс]. URL:minagro.com.ua.

9. Штимер Т. Сучасний стан розвитку м'ясопродуктового підкомплексу України. Економічний вісник Донбасу. 2013. № 2 (32). С. 152–155.

10. Н. Б. Мязіна. Вплив процесів глобалізації на аграрний маркетинг. Ефективна економіка 2013.№ 4

11. Anderson W.T. All connected. Life in the first global civilization – westview press, 2001

12. Рикер П. Время и рассказ. Т. 1. М., СПб.: Университетская книга, 1998. 313 с.

13. Криміналістика. Академічний курс: підручник Т.В.Варфоломеева, В.Г. Гончаренко, В.І. Бояров [та ін.]. Київ.: Юрінком Інтер, 2011. 504 с.

14. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / За ред. В.І. Воловича. – К.: Укр. Центр духовної культури, 1998. – 736 с.

15. Пясковський В.В., Черноус Ю.М., Іщенко А.В., Алексеев та ін. Криміналістика: підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 544 с.

16. Про ідентифікацію та реєстрацію тварин. Закон України від 04.06.2009. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1445-17>

17. Юридична енциклопедія: ред. кол. Ю.С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.]. Київ.: Українська енциклопедія ім. М.П.Бажана, 2004. Т. 6: Т - Я. 768 с.

18. Басова Ю.Ю. Сучасні підходи до розуміння поняття реєстраційного провадження в системі адміністративних процесуальних форм діяльності органів публічної адміністрації [Електронний ресурс] Право та управління. 2012. № 2. С. 76-85. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/prtup/2012_2/6basa.pdf

19. Куксин И.Н. Матвеев П.А. Теоретические основы классификации функций права. Юридическая наука. 2012. № 12. С. 13-18.

20. Загальна теорія держави і права: [підручник] / М.В. Цвік, О.В. Петришин, Л.В. Авраменко та ін.; [за ред. В.М. Цвіка, О.В. Петришина]. Харьков: Право, 2009. 584 с.

21. Матузов Н.И. А.В.Малько Теория государства и права.Москва: Юристъ, 1997. 672 с.

22. Алексеев С.С. Общая теория права. Том I. Москва: Юрид. лит., 1981. 360

23. Л.В.Бессонова, Л.П. Антипова Метрология, стандартизация и подтверждение соответствия продуктов животного происхождения. Учебник практикум для СПО. Под редакцией Л.П.Бессоновой 2-е издание, переработаное и дополненное. Москва Юрайт. 2020. с 635

24. Григор'єва Х.А. Правове забезпечення ідентифікації та реєстрації тварин: термінологічні

та функціональні питання. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. Випуск 39. Том 1.С.113

25. Офіційний сайт Державної служби з питань безпеки харчових продуктів та захисту прав споживачів Головного управління держпродспоживслужби в Дніпропетровській області. Режим доступу <http://dp.consumer.gov.ua/45632>

26. Податковий кодекс України від 2 груд. 2010 р., № 2755-VI. Режим доступу URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17n4528>

27. К. Руліцька Форсайт – дослідження : про- гноз чи передбачення? Аграрна економіка, 2019, Т. 12, № 1-2